

FORSLAG TIL BUDSJETT 2025 FOR NESBYEN KOMMUNE.

Utdrag av «Budsjett 2025 og handlingsplan 2025 - 2028 Nesbyen kommune», lagt frem for formannskapet 21. november, sak 64/24 pluss detaljbudsjett kultursektoren/kulturskole:

2025 er vårt første år som ROBEK-kommune*. Etter at vi i august 2024 ble formelt innmeldt i ROBEK-registeret, har alvoret og betydningen av dette satt seg i hele organisasjonen. Et overordnet mål er å ta tilbake kontrollen over kommunens økonomi. Det er en forutsetning for et godt tjenestetilbud over tid. Vi står i krevende utfordringer, med stram økonomi og sikring for flom som de største risikofaktorene. Videre handler utfordringene om økende antall eldre, bolyst, arbeidsplasser, levende næringsliv og regional utvikling.

**ROBEK er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse eller som ikke har vedtatt økonomiplanen, årsbudsjettet eller årsregnskapet innenfor de fristene som gjelder. Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK er underlagt statlig kontroll med årsbudsjettet, låneopptak og langsiktige leieavtaler. Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK skal fastsette en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse.*

Når vi ser fremover ser vi en utvikling som krever tydeligere valg enn hva kommunen tidligere har erfart som nødvendig. Dette er uavhengig av ROBEK. Det er gledelig at det politiske lederskapet i Nesbyen kommune allerede har satt retning og ambisjon for omstillingen. Uten omstilling vil utfordringene bli stadig større. Vi har sammen mulighet til å skape et fremtidig handlingsrom for å håndtere disse utfordringene. Det forutsetter en felles prioritering og et felles blikk for utvikling av morgendagens tjenester. Samtidig er det viktig å minne om at med prioritering vil også noe bli borte.

Siden 2022 har økte energikostnader, høyere renter og et generelt økt kostnadsnivå preget hele den norske økonomien. Samtidig erfarer vi svikt i inntektene. Når andelen innbyggere i arbeidsfør alder synker vil det medføre at skatteinntektene ikke øker like mye som utgiftsbehovet. Det finnes verken arbeidskraft eller økonomi til å bare gjøre mer av det vi gjør i dag. Vi må bruke ressursene våre på de aller viktigste velferdstjenestene.

Kommunedirektørens budsjettforslag bærer preg av dette utfordringsbildet. Med dette budsjettforslaget er vi ikke i mål med omstillingen, men et godt skritt i riktig retning. Vi må være forberedt på å nedbemanne og spisse tjenestene innenfor alle områder av kommunen gjennom hele planperioden.

Klimaendringene er her og vi trenger å tilpasse oss. Konsekvensene av «Hans» har satt dype spor i Nesbyen, og vil prege oss gjennom hele perioden. Vi jobber med klimatilpasning, men må også ruste oss mot det klimaet vi allerede har. Sikringsarbeidet for flom og ras blir derfor en viktig prioritering. Igjen er den stramme økonomien som følger av ROBEK en faktor som krever at vi tenker nytt, og må ta grep langt utover det vi tidligere har sett for oss.

Selv om utfordringene er mange, har Nesbyen kommune også forutsetninger som gjør at vi kan jobbe med utfordringene på en måte som bygger og utvikler kommunen på en positiv måte. Kommunen har sterke og gode fagmiljøer. Som arbeidsgiver må vi sørge for konkurransedyktige betingelser og prioritere kompetanseutvikling. Spesielt når vi vet det er en generell knapphet på arbeidskraft i hele regionen. I lys av dette, er fortsatt samarbeid om tjenester viktig for å sikre innbyggerne i kommunen og regionen for fremtiden. Klarer vi å prioritere disse til å drifte og utvikle kjernevirksomheten, har vi

gode forutsetninger for å holde driftskostnadene nede framover.

Kommunen er til for de som trenger det aller mest. I omstilling blir utfordringen med å levere gode nok tjenester til innbyggerne ytterligere forsterket. Kommunene vil ikke kunne oppfylle forventningene utviklingen av velferdssamfunnet har ført til. En viktig forutsetning fra kommunedirektørens side, er at lovpålagte oppgaver i kommunen skal ha prioritet. Innmeldingen i ROBEK viser at kommuneorganisasjonen har et for høyt kostnadsnivå. Utfordringen blir å tilpasse driften til de økonomiske realitetene. Budsjettdokumentet du har foran deg er representerer en forpliktende plan versjon 2 for «Bærekraftige Nesbyen 2030».

For 2025 er det lagt et stramt budsjett, hvor rammene til alle tjenesteområder er redusert som følge av forpliktene plan del 1 (vedtatt av kommunestyret 20.06.24). Budsjettet og handlingsplanen har høy risiko knyttet til gjennomføring av tiltak og i hvilken grad de implementerte tiltakene er tilstrekkelig. Budsjettet gir nedbetaling av fremførbart underskudd gjennom planperioden, samtidig som vi bygger buffer for finansiering av sikringsanlegg for flom og fremtidige investeringer. Med dette budsjettforslaget er vi ikke i mål med omstillingen. Kommunedirektørens vurdering, gitt det vi vet nå, er at det er behov for ytterligere omstillingstiltak i 2026 og 2027 for å sikre en bærekraftig økonomi. Omfanget av ytterligere omstilling må vi erfare gjennom første halvdel av 2025. Kommunedirektøren vil tidlig i 2025 iverksette nye endringsprosesser i tjenestene, hvor vi vil justere bemanning og oppgaveløsning ytterligere.

Plan for uttreden av ROBEK.

Ved utgangen av 2023 var uinndekket merforbruk 22,5 millioner kroner. Kommunedirektørens prognose for 2024 viser at merforbruket øker med 10,5 millioner til 33 millioner kroner. Budsjettforslaget 2025 bygger på forutsetningene om kraftige utgiftsreduksjoner slik kommunestyret vedtok i juni 2024. Denne høsten er det brukt mye ressurser og innsats for å rydde og lage et realistisk budsjett basert på faktisk planlagt aktivitet, og det er behov for fortsatt omstilling. Blant annet må skolen og barnehagene driftes annerledes fra kommende skole-, barnehage år. For å få til delvis nedbetaling av merforbruket, 22,1 million kroner i 2025 og ytterligere 11 millioner i 2026, kreves det godt samarbeid, fortsatt omstilling og stram styring. Det er ikke rom for nye investeringer eller nye driftstiltak.

2025 blir et viktig år for omstilling og utvikling i Nesbyen. Det er året hvor vi skal sette et nytt tjenestenivå og utvikle en ny organisasjon med endrede tjenester. Vi vil bli færre ansatte, og det vil påvirke måten vi leverer tjenester i alle sektorer. Den nye hverdagen vil prege organisasjonen.

INVESTERINGER 2025:

-Belysning fotgjengerovergang kr 100.000.

-Kildesortering kommunale bygg kr 301.000

-IT – skolene. Prosjektet omfatter pc'er til 7 klasse og skjermer til klasserom kr 193.000.

U-tbedring av Hallandveien etter tilsyn fra Arbeidstilsynet kr 1 000 000. Utbedringer må gjennomføres og det må avklares omfang og endelige kostander.

-Oppstart flomsikring. Kommunedirektøren foreslår at det i budsjettet for 2025 avsettes 4,5 millioner kroner til oppstart av arbeidet med flomsikring. Bevilgningen er foreløpig kommunens oppstartsmidler til planlegging og oppstart av arbeidet.

-Trafikksikkerhetstiltak kr 300 000

-Utbedring kirken kr 2 900 000

-Utredning ENØK (energiøkonomisering) kr 53 000

-Utskifting gatelys kr 188 000

-Vann, avløp og renovasjon kr 19 600 000 (mesteparten av beløpet finansieres av avgifter)

DRIFT 2025:

Nesbyen skole.

Ved inngangen til 2025, er det 62,27 årsverk tilknyttet skolen, SFO og kulturskolen. Som del av forpliktene plan del 1 skal skolen redusere budsjettet med ytterligere 2,2 mill. i 2025 (helårseffekt 5,2 mill i 2026). Dette er innarbeidet i budsjettet, men vil operasjonaliseres med tiltak våren 2025. Skolen er også varslet om mulig ytterligere nedtak som følge av forpliktende plan del 3.

Budsjett 2025 er foreslått til kr 47 608 000.

Fra høsten 2025 skal barne- og ungdomsskolen være én enhet med én rektor og avdelingsledere som samarbeider på tvers av skolene. Kulturskolen er allerede integrert i skolene. SFO er en naturlig del av småskoletrinnet.

I tråd med kravene i ny opplæringslov, vil vi blant annet se på ulike alternativer for gruppesammensetning og individuelt tilrettelagt undervisning (tidligere spesialpedagogikk). Det blir sett på alternative driftsmuligheter for SFO, og det arbeides med barneskolens fag- og timefordeling, som igjen vil kunne ha innvirkning på måten SFO drives på. Målsetningen er at dette implementeres fra skoleåret 2025/26, noe som også vil være en forutsetning for å lykkes med øvrig omstilling av sektoren.

Kultur

Kulturbudsjettet for 2025 er foreslått til 3,7 millioner kroner. I 2024 er budsjettet på kr 5,44 millioner kroner. I 2023 var budsjettet på kr 7,2 millioner kroner.

I 2025: De største utgiftene er knyttet til kommunens bibliotek og samarbeidet med Nesbyen idrettslag. Aktiviteten ved Mortensløkka ungdomshus er budsjettert i tråd med vedtaket fra 20.juni 2024, og har to åpningsdager i uken (budsjettmidlene er i 2025 lagt til teknisk sektor). Det jobbes med å få økt frivillig innsats inn i driften av junior-/ungdomsklubben. FAU ved skolen er kontaktet, uten at det er kommet noen løsning her når dette skrives. Forøvrig jobbes det godt med tilskudd til lag og foreninger, som er en viktig del av Nesbyen kommunes aktive lokalsamfunn.

Helse og forebygging.

Familiens hus.

Dette tjenesteområde er sammensatt av mange ulike tjenester med hovedansvar for det forebyggende og helsefremmende arbeidet for barn, unge og familier i Nesbyen kommune. Disse tjenestene består av svangerskapsomsorgen, kvinnehelse, helsestasjon for barn 0-5 år, skolehelsetjenesten, psykisk helse barn og unge, flykningetjeneste (helsedel), reisevaksinering, smittevern, influensavaksinering, foreldreveiledning, familiestøttene tiltak, barnekoordinator i

tjenestene, forebyggende og helsefremmende undervisning og helsestasjon for unge, for å nevne hovedområdene. Helsesykepleiere i familiens hus er den eneste yrkesgruppene/tjenesten i kommunen som møter alle barn/barnefamilier i kommunen vår.

Utfordringer i 2025:

Sentrale føringer som har kommet spesielt de siste årene, gir tjenestene som utøves for barn og unge et større ansvar lokalt. Henvisninger til spesialisthelsetjenesten avslås oftere. Barn og unge som behandles hos spesialisthelsetjenesten kommer raskere tilbake for videre oppfølging av kommunalt hjelpeapparat. utfordringen lokalt blir både mangel på rett kompetanse når vi beveger oss over i hjelpeområde med behov for spesialistkompetanse, og tilstrekkelig med ressurser. I den nye veileder for psykisk helsearbeid for barn og unge er nå behandlingsbegrepet kommet inn, der kommunen nå skal ha ansvar for behandling av lettere til moderate psykisk lidelser. Vi erfarer i stor grad økte psykiske lidelser hos barn og unge, noe som ikke er spesielt for Nesbyen, men gjeldene for hele landet. Vi ser en dreining i tjenesten der vi jobber mer med å reparere enn å forebygge.

Satsningsområder i 2025:

Faglig forsvarlig drift og videre søkelys på tidlig innsats på alle nivå er essensen i det forebyggende og helsefremmende arbeidet. Omstilling av ressurser for å styrke arbeidet med psykisk helse barn og unge. Vi har jobbet med statistikker og synliggjøring som viser at lavterskeltilbud og forebygging har effekt og er god samfunnsøkonomi. Dette arbeidet tilstreber vi å videreføre inn 2025. Dreining fra reparering til mer forebygging og helsefremming nødvendig. En velkjent strategi for å løse dette er tverrfaglig fagkompetanse i ressursteam. Jordmor er en viktig ressurs i dette arbeidet i svangerskap og tiden etter fødsel. Utnytte ressursene vi har og søke tilskuddsmidler for å opprettholde det godt etablerte tverrfaglige samarbeide i 1,2 og 3-linjetenesten. Beholde den svært gode helsesykepleierkompetansen vi har per i dag med lang erfaring i tjenesten og stabile arbeidstakere. Rekruttering av helsesykepleiere har vært svært utfordrende i mange år.

Her er foreslått detaljbudsjett for drift av kulturområdet (detaljbudsjett kan det blir endret på):

280 Kulturleder	3 671 949
2311 AKTIVITETSTILBUD BARN OG UNGE	118 918
10100 FASTLØNN	21 676
10900 PENSJONSINNSKUDD KLP	3 566
10990 ARBEIDSGIVERAVGIFT	2 676
11401 ANNONSEUTGIFTER	4 000
11709 ANDRE DRIFTSUTGIFTER	35 000
13500 REFUSJON TIL ANDRE KOMMUNER	3 000
13700 KJØP FRA ANDRE	10 000
14290 MVA SOM KOMPENSERES	13 000
14700 OVERFØRINGER TIL ANDRE	60 000
17290 KOMPENSERT MVA. DRIFTSREGNSKAPET	-13 000
17501 REFUSJON FRA KOMMUNER	-21 000
2331 HELSEFOREBYGGENDE ARBEID	93 050
10100 FASTLØNN	72 248
10900 PENSJONSINNSKUDD KLP	11 884
10990 ARBEIDSGIVERAVGIFT	8 918
3701 BIBLIOTEK M. FILIALER	1 664 845
10100 FASTLØNN	909 134

10105 REGULATIVBESTEMTE TILLEGG	33 000
10900 PENSJONSINNSKUDD KLP	164 084
10990 ARBEIDSGIVERAVGIFT	114 627
11000 KONTORMATERIELL	24 000
11301 TELEFONTJENESTER	3 000
11302 DATAKOMMUNIKASJON	12 000
11304 ANNEN FRAKT	39 000
11401 ANNONSEUTGIFTER	4 000
11850 FORSIKR.BYGN.	3 000
11950 KONTINGENTER	3 000
11951 LISENSAVGIFTER	26 000
11953 DIVERSE AVG.	6 000
12000 INVENTAR	18 000
12002 IT-UTSTYR	16 000
12004 ANNET UTSTYR	5 000
12006 BØKER	126 000
12007 TIDSSKRIFT	33 000
12008 ANDRE MEDIA	6 000
12200 LEIE/LEASING AV MASKINER	20 000
12400 SERVICE/SERVICEAVT. DR./ANL.M.	6 000
13300 REFUSJON TIL FYLKET	15 000
13500 REFUSJON TIL ANDRE KOMMUNER	6 000
13501 REFUSJON TIL INTERKOMM. TILTAK	33 000
13700 KJØP FRA ANDRE	53 000
14290 MVA SOM KOMPENSERES	125 000
17290 KOMPENSERT MVA. DRIFTSREGNSKAPET	-125 000
17701 REFUSJON FRA PRIVATE	-13 000
3751 MUSEUM	154 000
14700 OVERFØRINGER TIL ANDRE	154 000
3752 BYGDEBØKER	-6 000
16200 AVGIFTSFRITT SALG AV VARER OG TJENESTER	-6 000
3771 MUSIKK	30 000
14700 OVERFØRINGER TIL ANDRE	30 000
3811 IDRETTSHALLEN	154 000
11800 Strøm	154 000
14290 MVA SOM KOMPENSERES	38 000
17290 KOMPENSERT MVA. DRIFTSREGNSKAPET	-38 000
3812 IDRETTSANLEGG	1 188 000
11800 Strøm	12 000
14290 MVA SOM KOMPENSERES	2 000
14700 OVERFØRINGER TIL ANDRE	1 176 000
17290 KOMPENSERT MVA. DRIFTSREGNSKAPET	-2 000
3851 ALMENN KULTUR	103 136
10100 FASTLØNN	50 574
10900 PENSJONSINNSKUDD KLP	8 318
10990 ARBEIDSGIVERAVGIFT	6 244
13700 KJØP FRA ANDRE	38 000
3853 TILSKUDD LAG/ORGANISASJONER	172 000
14700 OVERFØRINGER TIL ANDRE	172 000
Totalsum	3 671 949
2312 MORTENSLØKKA	63 000
11150 MATVARER	85 000
11301 TELEFONTJENESTER	3 000
11709 ANDRE DRIFTSUTGIFTER	52 000

11953 DIVERSE AVG.	5 000
12000 INVENTAR	10 000
14290 MVA SOM KOMPENSERES	32 000
16000 BRUKERBETALING FOR TJENESTER	-2 000
16300 HUSLEIEINNTEKTER	-8 000
16509 ANNEN AVGIFTSPLIKTIG OMSETNING	-82 000
17290 KOMPENSERT MVA. DRIFTSREGNSKAPET	-32 000
Totalsum	63 000

Her er foreslått detaljbudsjett for drift av kulturskolen (detaljbudsjett kan det blir endret på):

3831 KULTURSKOLE/MUSIKKSKOLE	846 233
10100 FASTLØNN	614 026
10101 FASTLØNN STATSREGULATIV	882 566
10901 PENSJONSINNSKUDD STP	164 560
10990 ARBEIDSGIVERAVGIFT	176 081
11000 KONTORMATERIELL	5 000
11055 ANDRE LÆREMIDLER	10 000
11209 ANNET FORBR.MATERIELL/TJENESTE	10 000
11301 TELEFONTJENESTER	4 000
11401 ANNONSEUTGIFTER	5 000
11950 KONTINGENTER	9 000
11952 LISENER PROGRAMVARE	4 000
11957 KOPIERINGSAVTALER	9 000
12000 INVENTAR	15 000
12002 IT-UTSTYR	5 000
12400 SERVICE/SERVICEAVT. DR./ANL.M.	3 000
13500 REFUSJON TIL ANDRE KOMMUNER	650 000
13700 KJØP FRA ANDRE	30 000
14290 MVA SOM KOMPENSERES	40 000
16000 BRUKERBETALING FOR TJENESTER	-500 000
16290 BILLETTINNTEKTER	-50 000
17290 KOMPENSERT MVA. DRIFTSREGNSKAPET	-40 000
17501 REFUSJON FRA KOMMUNER	-1 200 000
Totalsum	815 233

Kommentarer til detaljbudsjettet for kulturområdet:

2311 AKTIVITETSTILBUD BARN OG UNGE

*11709 ANDRE DRIFTSUTGIFTER Kr 35 000

*13700 KJØP FRA ANDRE Kr 10 000

Disse to postene gjelder penger som er satt av til f.eks. UKM (Ung kultur møtes), gamingaktiviteter, andre aktiviteter for barn og ungdom.

*14700 OVERFØRINGER TIL ANDRE Kr 60 000

Denne posten gjelder penger som er satt av til Barn- og unges kommunestyre (kr 30.000) og kulturmidler til barn/ungdomsforeninger (kr 30.000).

3701 BIBLIOTEK M. FILIALER

Biblioteket vil fra 01.01.2025 kun ha en ansatt – biblioteksjefen.

Her er det foreløpig ikke satt av penger til vikar/ekstrahjelp som skal jobbe hvis biblioteksjefen er fraværende av ulike årsaker (sykdom/ferie/møter/kurs).

3771 MUSIKK

*14700 OVERFØRINGER TIL ANDRE

Kr 30 000

Denne posten er penger satt av til Nesbyen skolekorps og eventuelle andre musikkforeninger.

3812 IDRETTSANLEGG

*14700 OVERFØRINGER TIL ANDRE

Kr 1 176 000

Denne posten gjelder penger som kommunen overføre til Nesbyen IL fordi idrettslaget har ansvaret for driften av Nesbyen idrettssenter. Nesbyen kommune eier Nesbyen idrettssenter.

3851 ALMENN KULTUR

*13700 KJØP FRA ANDRE

Kr 38 000

Denne posten gjelder penger som kommunen bruker på bl.a. 17. mai og utdeling av kulturpris.

3853 TILSKUDD LAG/ORGANISASJONER

*14700 Overføringer til andre

Kr 172 000

Denne posten gjelder penger som gis til f.eks. Nesbyen IL, Bromma IL, Nes og Bromma skytterlag, Nes ungdomslag, grendehus.

2312 MORTENSLØKKA

*Her er det foreløpig ikke satt av penger til å lønne personal (som skal være ansvarlig hver åpningsdag) som skal jobbe på juniorklubb og ungdomsklubb. Det er vedtatt følgende i kommunestyret: «Kommunestyret ber kommunedirektøren planlegge for at frivillige fyller en del av bemanningen på Mortensløkka, men kommunen må ha en ansvarlig hver åpningsdag.»

Kommentar til budsjett for kulturskolen (kommentar er utdrag av saksfremlegg til formannskapet 21.11.2024, sak 65/2024) :

3831 KULTURSKOLE/MUSIKKSKOLE

Ved en videreføring av aktivitetsnivå for 2024, hvor tilbud i Nesbyen og Flå kulturskole opprettholdes, etableres en forutsetning for mulig utvidelse av vertskommunesamarbeidet til også å omfatte med Gol kommune. Slik vil tilbudet kunne utvides med disse fagene:

- o Folkemusikk (Hardingfele og kveding)
- o Sang
- o Slagverk/perkusjon
- o Digital musikkproduksjon
- o Barnekor
- o Film, foto og animasjon
- o Teater /DUS (Den Unge Scene – fordypningstilbud for teater elever)

Dersom det ikke er mulig å utvide samarbeidet gjennom en forpliktende avtale med Gol kommune vil det være nødvendig å redusere aktivitetsnivået for å holde seg innenfor foreslått driftsramme for kulturskolen. Det vil kunne bety at følgende tilbud må vurderes avviklet (fjernes):

- Dans
- Musikk for Alle-tilbudet til funksjonshemmede
- Instrumentundervisning på klaver og gitar

Kommunedirektøren vil bruke 1. halvår 2025, som ledd også i videreutvikling av Nesbyen skole, til å se på tilbudet ved kulturskolen gjennom samarbeid med andre. I tillegg vil kulturskolen ta initiativ til å se på avtalen med skolekorpset, med målsetning om å øke inntektene fra skolekorpset. Dette vil være avgjørende for å sikre opprettholdelse av driften ved kulturskolen over tid.
